

עיר	כניסה	יציאה	ר"ת
י-ם	19:01	19:53	20:44
ת"א	18:59	19:51	20:41
חיפה	19:01	19:53	20:44
ב"ש	18:59	19:51	20:42

תורת החכמים

גיליון שבועי להנחלת תורת רבותינו חכמי ספרד זיע"א

יוצא לאור על ידי מכון חכמי ספרד רח' הרב צבאן 9 נתיבות טל 077-5535280 | פקס 077-5535281 | מייל toratsfarad@gmail.com

פרשת אמור תשע"ח

גיליון ס"א

תולדותיהם של חכמים

הגאון רבי עזרא עטייה זיע"א

ר' רבנן נחשב הגאון רבי עזרא עטייה אשר מלך בראשות ישיבת פורת יוסף קרוב לחמישים שנה, באשר השכיל ברוחב בינתו ודעתו להעמיד את רוב בניין ומניין גדולי התורה ותלמידי החכמים בארץ ישראל.

רבי עזרא נולד בחאלב (ט"ו שבט תרמ"א) ובילדותו עלה עם משפחתו לארץ ישראל והתיישבו בירושלים. לאחר כשנה התייתם מאביו, ואמו מסרה עצמה עבורו ולמרות העוני הגדול דאגה לשלוח אותו ולחנכו על ברכי החכמים, ונכנס ללמוד בישיבת אוהל מועד שהקים רבי עזרא הררי רפול.

בהגיעו לגיל גיוס ברח למצרים. ואם בתחילה לא הכירוהו, הרי עד מהרה התחבר על יהודי קהיר, ורבים התקברו לקיום המצוות בזכות מאור התורה שקרן מפניו, ומינוהו כחבר בית הדין.

לאחר תום מלחמת העולם הראשונה שב ארצה, והצטרף להנהגת ישיבת פורת יוסף החדשה (בשנת תרפ"ג), וגאונותו המרקישה שאקים באה לידי ביטוי בקרב תלמידיו הרבים.

את כל כתביו שמר בארגו מיוחד, ואלה נשרפו במלחמת תש"ח, עת עלה מבנה הישיבה בלהבות הישמעאלים, ומצער זה לא יכל להתאושש עד אחרית ימיו.

בסוף ימיו נחלש מאוד ולמחרת יום י"ג לעומר השיב את נשמתו הטהורה וכבוד גדול עשו לו במותו.

נלב"ע י"ט אייר תש"ל ומנוחתו כבוד בהר המנוחות

נדול המצווה ועושה

"וּשְׁמַרְתֶּם מִצְוֹתַי וְעָשִׂיתֶם אֹתָם אֲנִי ה' (ויקרא כב, לא)

לחכמים, משום שאם הסומא חייב במצוות, נחשב אף הוא מצווה וגדול שכרו.

ובזה מבאר רבינו את דברי המדרש, שה' אומר לישראל "ואם תאמרו שמא לרעתכם נתתי לכם את התורה?" פירוש, שמא תחשבו כמו שסבר רב יוסף בתחילה שמי שאינו מצווה ועושה שכרו גדול יותר, וכעת שניתנה לכם התורה ונצטוויתם בה יתמעט שכרם, משום שאינכם עוד בגדר של "אינם מצווים ועושים" ששכרם גדול, אלא בגדר של "מצויים ועושים" ששכרם מועט, ויוצא ח"ו שנתנית התורה היא לרעתכם. לזה אמר "לא נתתיה אלא לטובתכם" כיון שבאמת גדול המצווה ועושה יותר משאינו מצווה ועושה וכדברי רב חנניא, וראיה לכך שהרי אפילו "מלאכי השרת נתאוו לה", שלכאורה קשה, מפני מה ערערו מלאכי השרת על נתינת התורה לישראל, הרי יכולים הם לקיימה אף ללא שיקבלו מה' ומי מעכב על ידם? ואדרבה גדול מי שאינו מצווה ועושה? אלא ודאי שהבינו המלאכים שגדול המצווה ועושה, ולשם כך התאוו לתורה כדי להיות בגדר של מצויים ועושים, ומזה מוכח שנתנית התורה לכם היא לטובתכם שעתה אתם מצווים ועושים וגדול יהיה שכרם.

בדרך נוספת מבאר רבינו את דברי המדרש, שמאחר וידוע שיש כח בתורה לתקן את המידות הרעות, יש לחשוש שמא יאמרו ישראל שבשביל רעתם נתן להם ה' את התורה ושאינו יעודה של התורה אלא להסיר את המידות הרעות ואין בה תועלת אחרת ח"ו, לזה אמר, "לא נתתיה אלא לטובתכם" כלומר, שבתורה יש גם סגולות גדולות ומיוחדות שעל ידה מזדככת נפשו ועולה מעלה מעלה למדרגות עליונות ונשגבות, והראיה לכך היא, "שהרי מלאכי השרת נתאוו לה", אע"פ שאין בהם מידות רעות לתקן, ועל כרחק הוא משום שידעו שעל ידי התורה, אפילו הם, מתעלים ומזדככים, וזהו כוונת אומר "לא נתתיה אלא לטובתכם".

מובא בתנא דבי אליהו (זוטא יז) "רבי חנניא בן עקשיא אומר רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות, שנאמר (ויקרא כב, לא) "וּשְׁמַרְתֶּם מִצְוֹתַי וְעָשִׂיתֶם אֹתָם אֲנִי ה'" ואומר (ישעיה מו, כא) "ה' קָפֵץ לְמַעַן צַדִּיק וְיַגְדִּיל תוֹרָה וְיַאֲדִיר" וכע"ז שנינו במכות (כג).

ופירש"י (שם), שרצה הקב"ה שיהיו מקבלים שכר במה שמונעים עצמם מן העבירות, לפיכך הרבה להן תורה ומצוות, שהרי כמה מצוות וכמה אזהרות לא היה צריך לצוות עליהם כגון איסור שקצים ונבלות שאין לך אדם שאינו קץ בהן, ואעפ"כ ציוו עליהם בכדי שיקבלו שכר על שפורשים מהן.

ובתורת חכמים (אמור טז) מפרש, שמה שנאמר (שם) "אֲנִי ה'", ביאורו אני ה' נאמן לשלם שכר. ולפ"י כוונת הכתוב היא שלטובתכם צויתי אתכם על שמירת המצוות. משום שלבסוף נאמן אני לשלם שכר פעולתכם.

עוד איתא במדרש (הדרים רבה ח' אות ב'), "ואם תאמרו שמא לרעתכם נתתי לכם את התורה? לא נתתי אותה אלא לטובתכם שהרי מלאכי השרת נתאוו לה".

והנה, יש להתפלא במדרש זה, היאך יעלה על הדעת שה' נתן את התורה לרעת ישראל? ועוד מה בא לומר בזה ש"מלאכי השרת נתאוו לה"?

וביאר הגאון רבינו עזרא עטייה (ראה אודותיו במדור הספור) והובאו דבריו בספר הזכרון **כנסת עזרא**, בהקדים את דברי הגמ' בב"ק (פז), שבתחילה רב יוסף היה אומר שאם יאמרו לו שהלכה כרבי יהודה סומא פטור מן המצוות יעשה סעודה גדולה לחכמים, כיון שמקיים את המצוות למרות שאינו מצווה עליהם, וגדול שכרו מאותם שעושים רק מחמת מצווים, אולם כששמע את דברי רב חנניא ש"גדול המצווה ועושה יותר משאינו מצווה ועושה", חזר בו ואמר להיפך שאם יאמרו לו שאין הלכה כרבי יהודה ושבאמת אין הסומא פטור מן המצוות, אזי יעשה סעודה גדולה

הילולא דצדיקיא

שבת קודש י"ג אייר

רבי יוסף דוד באסן, פירארה (איטליה), תלמיד רבי שלמה למפוטוני ..... תקפ"ו
 רבי יעקב אבולעפיה, טבריה ..... תרל"ט
 רבי יעקב בסיס, טבריה ..... תר"ע
 רבי משה מימון, רבה של קרית אתא, מח"ס שו"ת הלכה למשה ..... תשס"ב

יום שני ט"ו אייר

רבי שאול כהן, ראב"ד ג'רבא, מח"ס לחם הביכורים על כללי הדקדוק וקרינו רמזים עה"ת ..... תר"ח
 רבי דוד יהודין, ירושלים, חתנו של סידא בנא סאלי ..... תשנ"ב

יום שלישי ט"ז אייר

רבי חי טייב (לא מה), תוניס, מח"ס חלב חטים על הש"ס ..... תקצ"ו
 רבי רחמים ד' לה רוזה, ירושלים, חאלב ..... תרצ"ו
 רבי רסאל עבן, צפת, ראב"ד בתל אביב וחסיד, מייסד ישיבת אוצר התורה במרוקו מנ"כ בתל אביב ..... תשמ"ג

יום רביעי י"ז אייר

רבי יעקב חזקיה, מומקבל ג'רבא, מח"ס גואלי חי ביאורים ע"ד הסוד ..... תש"ט
 רבי ששון לוי, בגדאד, מחכמי המקובלים בירושלים ..... תשנ"ב

יום חמישי י"ח אייר

רבי יוסף מלייריא, פורטוגל, ראש ישיבה בצפת. תשובותיו נדפסו בשנת תשמ"ח ..... ת"ד
 רבי נסים לופס, חאלב, פירוש על הרמב"ם שאבד (חלק תבא בספר פשוטא קריה) ..... תרצ"ו
 רבי שבתיא בוחבוט, אב"ד בבירות, ירושלים (שם מנוח), יפ"ח, חאלב ושוב בבירות כל כתביו נותרו בכ"י ..... תש"ח
 רבי משה דגור, תלמיד רבי יעקב מוצפי, בגדד, ת"א, ירושלים ..... תשמ"ח
 רבי דוד עובדיה, צפרי, ירושלים מח"ס נהגו העם, מנהגי עיר צפרי, ושו"ת נתן דוד ..... תש"ע

יום שני שישי אייר

רבי שלום בחגלו, אב"ד מרקש (מרוקו), לונדון מח"ס מקדש מלך על הוזה"ק ..... תקמ"ו
 רבי נתן בורגל השני, תוניס, מח"ס מאורות נתן ..... תרל"ג
 רבי אברהם עדס ב"ר יעקב, ירושלים, נסתלק בבחרותו ..... תרצ"ו
 רבי שמואל אביחצירא בן רבי אהרן, ארפוד (שם מנוח) ..... תשט"ו
 רבי עזרא עטייה, ראש ישיבת פורת יוסף, חאלב, ירושלים ..... תש"ל

לדעת חכמה ומוסר

אלה מוועדי ה' מקראי קודש אשר תקראו אותם במועדים (כג, ד)

ידועה קושיית המפרשים בזה, למה פתח במועדים וסיים בשבת. ועתה אפשר לומר בדרך פשוטה, והוא שהקב"ה יודע מחשבות בני אדם שצד להם ענין המועדים מפני ביטול מלאכתם ולפי דעתם מפסידים כל הרווח שהיה מגיע להם אילו היו עובדים בימי המועדים. ועל כן להוציא זה מדעתם, קודם שזוהו על המועדים שאסורים בעשיית מלאכה כאמרו "וכל מלאכה לא תעשה", הקדים ואמר ששת ימים תעשה מלאכה בצירי, רצונו לומר מאליה ולא אמר תעשה בפת"ח, שאתה העושה.

והנה האדם כשיאמין בכל כלל שמונותיו קצובים ומזכרם לבוא לו באיזה סיבה שירצה הש"ת, וכוחו ועוצם ידו לא מעלה ולא מוריד, אז בוודאי לא יצטער על ביטול המלאכה במועדים ובפרט שבת קודש שממנה מושפע פרנסה לכל ימות השבוע ואם לא יצטער כלל על ביטול פרנסתו.

אהל יצחק לרבי יצחק חסון, נדפס ירושלים תרצ"ט

מעשי חכמים

הגאון רבי דוד עובדיה זצ"ל

נלב"ע י"ח אייר תש"ע

העננים הכבדים שהתקבצו בימי מלחמת העולם השנייה, לא פסחו גם על ארצות צפון אפריקה. על מרוקו ניטשו קרבות בין הצרפתים לבין הלאומנים המרוקנים והשלטון התנווד מצד לצד, פקידים רמי דרג הודחו בבושת פנים, ואחרים חסרי ניסיון הועמדו תחתם. המלך הוגלה ובמקומו הוקמה ממשלת

בבובת, על פי רצון השלטון התורן.

יחידי היה ראש העיר של רבאט, עיר הבירה של מרוקו. ערבי בשם 'באקי'. נכבד היה בעמו, ובעל השפעה כבירה. למרבה הפלא, באקי היה היחידי שלא הודח בשום מהפכה, ועדיין נותר יציב על כסאו למרות כל התמורות.

עם שוך המהומות במרוקו, עת שב המלך לארצו והשליט את מלכותו מחדש, זימן אליו לשיחה את ידידו הוותיק, ראש עיריית רבאט. "אמור נא לי", ביקש לדעת, "איך הצלחת להחזיק מעמד עם כל רוחות הזעף ששנבו כאן בשנים האחרונות?"

הגאון רבי דוד עובדיה זצ"ל

שפמו של הערבי היה כזנף סוד. "אגלה לך את סודי, הוד מלכותו. וגם אתה תוכל להנות מהסוד, רק תרוויח מכך".

המלך נדרך ובאקי המשיך, "יש לנו כאן רבי יהודי צעיר, אדם פיקח מאין כמוהו. מעולם לא נפגשתי באדם כזה פיקח ורואה את המציאות לאשורה. בכל המהלכים אני נועץ איתו, ובראייתו הרחבה יודע לומר לי מתי לשתוק ומתי לדבר, מתי לצאת ומתי להתכנס. והנה אדוני המלך רואה בעיניו, לא נפל דבר אחד מכל מה שדיבר, ואני וכסאי נקיים!"

ביקש המלך לקרוא לחכם היהודים, הגאון רבי דוד עובדיה זצ"ל. באותה עת היה רבי דוד בשיבתו הרמה בעיר צפרו, ישיבת 'בית דוד' אליה נהרו מכל כפרי הסביבה, שם קיבלו תורה מפי תלמידי חכמים מופלגים ועל צבאם רבי דוד עצמו.

מששמע רבי דוד עובדיה על קריאתו של המלך, מיהר להגיע לארמון המלוכה וקד בפניו. נפעם המלך מחכמתו וביקשו ליעץ גם עבורו, ושכרו ישולם ברווח מאוצר בית המלוכה, עד היום זוכרת ההנהגה המרוקנית לטובה את דמותו של היועץ היהודי, שידע להעמיד את טובת עמו לפני הכל, וכל מדינת מרוקו הרעיוניתה מכך.

ההדר את הספרים: פירוש כוס אליהו להגדה של פסח, הרב אליהו בן הרוש, גרבת תרצ"ח. ברכת אליהו, הרב אליהו בן הרוש, גרבת תרצ"ט. מנחת העומר, להרב שלמה אביטבול, גרבת תש"י. עומר מן, הרב עמור אביטבול, גרבת תש"י. בת רבים הרב רפאל יעקב בן סמחון, גרבת תש"ו. סובר הרזים, הרב רפאל יעקב בן סמחון, גרבת תש"ו. מולל לאברהם, הרב חיים אליהו אברהם בן שטרית, פאס תשכ"ג. קבוץ גלויות, הרב מאיר וישועה די אבילה, פאס תשכ"ג. תורה וחיים, ישועה שמעון חיים עובדיה, ירושלים תשל"ב. דרושי מהרש"ש הרב שאול שמואל סירירו, א, ירושלים תשמ"ט.

הנוק לנער פירוש למשלי, הרב שאול סירירו, ירושלים תשנ"ו. ויגד שמואל פירוש על הגדה של פסח, הרב שמואל בן שושן מטוליתולא. דברי הימים לקט ממשפחת אבן דנאן, תשובות ומאמרים נפלאים שירים ופזמונים, הרב סעדיה אבן דנאן. ערכים לדרוש מן התלמוד, הרב שאול סירירו. שירת העומר, הרב עמור אביטבול, ירושלים תשס"א. מלאכת הסופר על הלכות ספר תורה תפילין ומוזות, הרב משה אבן זבארה, ירושלים תשס"א.

הרב דוד מסעוד עובדיה נולד ה' באייר תרע"ג בצפון לאביו הגאון רבי ישמ"ח עובדיה. בגיל צעיר הקים את ישיבת בית דוד ובמקביל היה יועץ לבית המלוכה. היה רבה של צפרו וכן כיהן כרב בערים רבאט, פאס ומרקש במרוקו, בשנת תשכ"ד עלה ארצה והתיישב בירושלים. היה רבה של שכונת בית וגן בירושלים. חבר לשכת הרבנות בירושלים ויו"ר רבני עדת המעורבים בירושלים. עסק בהדרכת ספרי מרוקו ובחקר מנהגיה.

נלב"ע י"ח אייר תש"ע

מאצרותיהם של חכמי התורה

דְּמִיקָהּ בָּם: וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה אָמֹר אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אַהֲרֹן (כז - כו, כא, א)

איתא במדרש (ויק"ר כז, ז), "א"ר י' הושע דסכנין בשם ר' לוי, מלמד שהראוהו הקדוש ברוך הוא למשה דור דור ושופטיו, דור דור והלכו, דור דור וחכמיו, דור דור ומנהיגיו וכו', והראהו שאלו ובניו נופלים בחרב, אמר לפניו מלך ראשון שיעמוד על בניך ידקר בחרב? אמר לו הקדוש ברוך הוא ולי אתה אומר?! אמור אל הכהנים שהרג שהם מקטרגים אותם, שנאמר 'וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה אָמֹר אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אַהֲרֹן, כלומר אמור אל הכהנים שקטרוגו עליו, על שהרג את נוב עיר הכהנים.

ועל פי זה, יש לומר, שמה שהסמך הכתוב 'דְּמִיקָהּ בָּם' ל"אָמֹר אֶל הַכֹּהֲנִים", הוא כדי לרמוז על דברי המדרש, דהכי אמר הקב"ה למשה, "דְּמִיקָהּ בָּם" היינו שאלו ובניו שידקרו בחרב, ואם תאמר מלך ראשון למה יהרג בחרב? "אָמֹר אֶל הַכֹּהֲנִים", כלומר לך לכהנים שמוקטרגים עליו על מה שהרג את נוב עיר הכהנים.

ויאסף דוד, לרבי דוד בן קפיו, חאלב (סוריה), נלב"ע תרל"ג, בשם מהר"י עטייה

וְקִדְשֵׁתוּ כִּי אֵת לָחֵם אֶלְהֵינִי הוּא מְקַרֵּב קֹדֶשׁ יְהִי לָךְ כִּי קֹדֶשׁ אֲנִי ה' מְקַדְשֶׁכֶּם (כא, ח)

בגמ' בנדרים (סב, א): דרשו את הפסוק 'וְקִדְשֵׁתוּ' שצריך להקדים את הכהן לכל דבר שבקדושה, לפתוח בתורה ראשון, ולברך ראשון, וכיו"ב.

ויש להבין, מאחר ואמר הכתוב 'וְקִדְשֵׁתוּ' וציינו בזה לנהוג קדושה בכהן, מדוע חזר הכתוב שנית ואמר 'קֹדֶשׁ יְהִי לָךְ?' ויש ליישב, שאילו לא היה הכתוב חוזר שנית ואומר 'קֹדֶשׁ יְהִי לָךְ', היינו סבורים שחייב זה הוא רק בזמן ש"אֵת לָחֵם אֶלְהֵינִי הוּא מְקַרֵּב" כלומר בזמן שבית המקדש קיים, אבל בזמן שביהמ"ק חרב לא יתחייב האדם לנהוג קדושה בכהן, לזה אמר 'קֹדֶשׁ יְהִי לָךְ כִּי קֹדֶשׁ אֲנִי ה'" לומר שכשם שקדושתו היא לעולם, כך גם חייב לנהוג עם הכהן בקדושה לעולם, וכנפסק ברמב"ם (הלכות כלי המקדש פ"ה ה"ב).

שופריה דיוסף, לרבי יוסף הכהן, לקלעת דגרי (מרוקו), נלב"ע תש"ו

וְקִדְשֵׁתוּ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲנִי ה' מְקַדְשֶׁכֶּם: הַמּוֹצֵא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם (כז, לב - לא)

יראה לבאר טעם הסמיכות, ע"פ הגמ' בכתובות (טז): שבכך ההקדש להפקיע מן השעבוד, ופירש רש"י: כגון: שאדם שיעבד את שורו לבעל חובו, וחזר הלווה והקדישו, שהדין הוא שהופקע שעבודו מן המלווה וכשר השור לקרבן ואינו נחשב כגזול.

ואפשר, שטעם זה הקדים את הפסוק 'אֲנִי ה' מְקַדְשֶׁכֶּם' לפני הפסוק 'הַמּוֹצֵא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם', שכן לכאורה קשה, כיצד הוציאנו ה' ממצרים הלא מושעבדים היינו

יד משה, לרבי משה כלפון הכהן, גרבת (תוניס)

וְלִקְחֶתֶם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר פֶּתִית תְּמָרִים וְעֵנָף עֵץ עֵבֶת וְשִׁרְבֵי נָחַל (כג, ט)

איתא במדרש (תחומא ז) "ביום הראשון, וכי ראשון הוא, והלא יום חמשה עשר הוא, אלא מאי ראשון, ראשון לחשבון עוונות". יש להבין והלא חמישה ימים עברו מיום"ה, וא"כ כיצד הוא ראשון לחשבון עוונות?

וראה, ע"פ המובא ברמב"ם (הלכות תשובה פ"ה ה"ה) שאם אדם חטא חטא אחד מוחלין לו, והוא הדין בחטא השני והשלישי שמוחלין לו, אך מהחטא הרביעי מגלגלין עליו את הכל, כלומר שמוענישים אותו על כל ארבעת הפעמים שחטא.

ומעתה, כיון שביה"כ התכפרו עוונותיו, יש לומר שודאי הוא שביום "א" איתתו יוה"כ עליו ולא חטא, אך ביום "ב" ששיצר כבר קנה את שביטתו אצלו, עלול להחטיא, וכמו כן בימים י"ג וי"ד, וכשמגיע יום ט"ו שזוהו היום הרביעי לעוונותיו, וחטא, הדין הוא שמגלגלין עליו את הכל. נמצא שיום חמישה עשר הוא היום הראשון לחשבון עוונות.

יש להוסיף, שלפירוש זה מדוקדק המדרש במה שכתב, "עוונות" בלשון רבים, כיון שחוזר על כל שלושת הפעמים שקדמו לפעם הרביעית, שממנה החל המניין.

משגב לרבי, לרבי דוד הכהן, גרבת (תוניס)

וּשְׂמַחְתֶּם לַפְּנֵי ה' אֶלְהֵיכֶם שְׂבַעַת יָמִים (כג, ט)

מובא במדרש (ויק"ר כג, א), "רוח הקודש אומרת מי הקדימני ואשלים (איוב מא, א), מי קלט לפני עד שלא נתתי לו נשמה, מי מל לשמי עד שלא נתתי לו בן זכר, מי עשה לי מעקה עד שלא נתתי לו גג, מי עשה לי מזוזה עד שלא נתתי לו בית" וכו'. וביאור הדברים, שמצד הדין אין הקב"ה צריך לשלם שכר לעושי המצוות, שהרי הוא זה שנתן להם את הדבר שבו נצטוו לעשות מצוה וא"כ אין קיום המצוה אלא כפירעון חוב עבור מה שקיבל מהקב"ה.

אולם מובא במפרשים (עניי נחל קדומים להחיד"א פרשת נח) שמי שמקיים את המצוות בשמחה אין עליו טענת "מי הקדימני ואשלים", כיון שעל השמחה שבמצוה לא נצטווה האדם, ומכיון שכן, כביכול הקדימו להקב"ה, שהרי השמחה אינה כפירעון חוב על מה שקיבל.

ובזה יש לפרש על דרך דרש, שבא הכתוב ליעץ לאדם, שאם ירצה לזכות במצוה ויהיה שכרו מושלם מצד הדין בלא טענת "מי הקדימני ואשלים", יעשה את המצוה בשמחה. וזהו שאמר 'וּשְׂמַחְתֶּם לַפְּנֵי ה'" דהיינו שכביכול קידם לתת לה', בזה שישמח במצוה למרות שאין השמחה כפירעון חוב עבור מה שקיבל.

צפה מני דמשק, לרבי יוסף דנה, דמשק (סוריה)

מכון "חכמי ספרד" - בראשות הרב משה פרץ שליט"א רב ק"ק "לב אליהו" וראש ישיבה לצעירים מצוינים נתיבות

אלפי ספרים של חכמינו הספרדים זיע"א לא הודפסו שוב זה מאות בשנים, וחלקם אף נותרו עדיין בכתיב יד ואין להם גואל עד שכמעט נשתכחה תורתם וחכמתם. בחסדי ה' המורבים הקמנו ספריה גדולה, יחידה מסוגה בעולם, המכילה יותר מ-3,000 ספרים עה"ת מחכמי ספרד, חלקם בכתיב יד נדירים.

וכעת אנו עמלים לברר מקחן של צדיקים ולהוציא לאור תעלומה, מאוצרות חידושיהם המיוחדים ומעשייהם המופלאים בסדרת ספרים מורחבת על חמשה חומשי תורה, ועליו ליקוט יהודי מגאוני וחכמי ספרד, תורה מפוארה אשר לא נראה כמותה!

ניתן לרכוש ספר או פרשה להצלחה או לרפואה או להבדיל לעילוי נשמת יוסיפי עם התורם בעמוד מיוחד בצורה המכובדת והראויה בתחילת הספר או בתחילת הפרשה זכותם ושל החכמים זיע"א תעמוד לכל התורמים והמסייעים שיעזרו בכל מעשי ידיהם בבראות נוחת, באריכות ימים ושנים, בטוב ובנעימה, אמן.

לתרומות והקדשות הגיליונות הבאים, לקבלת הגיליון בדוא"ל, למשלוח חידושי תורה, עובדות, ספרים, ממונות ומסמכים ניתן ליצור קשר רחוב הרב צבאן 9 ת.ד. 516 נתיבות. טל: 077-553-5280 פקס: 077-5535281 toratsfarad@gmail.com לתרומות: עמותת חכמת שלמה, בנק הפועלים 335481 סניף 556

עכשו אפשר לתרום לגיליון תורת החכמים במעמדות של "נדריים פלוס"